

Nadruk na odwrocie znaczka w służbie reklamy

Marek Zbiński

Historia wykorzystywania usług pocztowych jako nośnika reklam jest tak długa jak historia znaków opłaty pocztowej. Już pierwsze całości świata – angielskie koperty Mulready – zadrukowywano wewnątrz reklamami firm i produktów. Jedną z ciekawych form stało się ok. pół wieku później nadrukowanie na odwrotnej stronie znaczków (na stronie z klejem) małych reklam.

Pierwsze próby, wykonywane przez prywatnego przedsiębiorcę, podjęto w Anglii w 1892 r., kiedy znany producent mydła wykonał na odwrocie dwóch znaczków obiegowych nadruk „PEARS’ SOAP”. Inicjatywa ta nie spotkała się z akceptacją władz pocztowych. Zachowała się jednak pewna ilość tych znaczków, które osiągają na aukcjach znaczące ceny.

Ryc. 1. Nadruki wykonano w kolorach niebieskim i czerwonym. Anglia, 1892.

Rok później ten sam pomysł wykorzystano skutecznie w Nowej Zelandii, uzyskując zgodę poczty na nadruk wielu reklam na odwrocie pełnych dwusektorowych (2 x 60-znaczkowych arkuszy), jeszcze przed nałożeniem warstwy kleju. Na każdym polu umieszczono reklamę innego produktu lub usługi.

Przez okres dwóch lat dokonano nadruków na odwrocie wielu ówczesnych znaczków obiegowych. Fakt dokonania nadruku podczas procesu produkcji znaczka, uwiarygodnia pocztowo-filatelistyczny charakter tych walorów.

Ryc. 2. Nadruki wykonano w pionie i poziomie w kilku kolorach. Zdarzają się też usterki nadruku. N. Zelandia, 1893.

Ryc. 3. Dostępne znaczki z nadrukami N. Zelandii są w przeważającej ilości kasowane – zostały odklejone z listów i pocztówek.

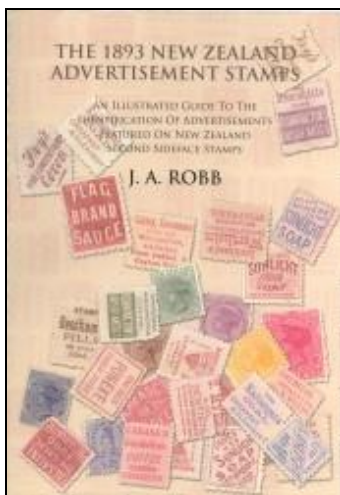

Ryc. 4. Na odwrocie znaczków Nowej Zelandii reklamowano środki czyszczące (w tym bogato produkty firmy Sunlight), ale także kakao, czekoladę, usługi medyczne i lekarstwa itd. Próba rekonstrukcji połowy arkusza.

Znaczki z nadrukami reklamowymi Nowej Zelandii mają w świecie spore grono miłośników, próbujących np. nawet zebrać kompletne arkusze z pojedynczych sztuk. Walory te są tematem opracowań książkowych.

Ryc. 5. Okładka książki J.A. Robba.

Tylko znaczki z nadrukami reklamowymi na odwrocie poczty Nowej Zelandii zostały uwzględnione w katalogu Michel, co potwierdza ich w pełni filatelistyczny charakter.

Ryc. 6. Fragment strony z katalogu Michel.

Reklamemarken

Im Jahre 1893 wurden folgende Marken mit rückseitigem Reklametext für private Firmen versehen: Nr. 54—60, 63 und 64. Die Aufdrucke kommen in allen Farben und deren Variationen vor. Bis heute sind ca. 60 verschiedene Aufdrucke und Texte bekannt.

Beispiele

Ryc. 7. Górny fragment karty z ekspozycji „Chemia – klucz do lepszego życia” z kilkoma efektywniejszymi znaczkami Nowej Zelandii z reklamami mydła f-my Sunlight.

Z 1895 roku pochodzą także reklamy na odwrotnej stronie znaczków Salwadoru, które jednak – podobnie jak te trzy lata wcześniej w Anglii – nie uzyskały zgody administracji pocztowej na rozpowszechnianie. Znane są fragmenty arkuszy znaczków z nadrukami reklamującymi papierosy, mydło, czekoladę, lekarstwa i inne.

Ryc. 8. Fragment arkusza znaczków Salwadoru.

Nieznany charakter mają nadruki na znaczkach węgierskich z 1908 r. Nie są one rejestrowane w dostępnej literaturze filatelistycznej.

Ryc. 9. Węgierskie znaczki z nadrukami w ekspozycji autora (strzałkami wyekspozowano dwa nadruki do tematu – środki czystości).

Nadruki wykonane są w językach węgierskim i niemieckim (w 1908 roku Węgry były częścią Cesarstwa Austro-Węgierskiego) i zawierają hasła reklamujące mydło znanej wiedeńskiej f-my Schicht, duże budapesztskie sklepy, najlepsze nasiona lub kawę zbożową ale także zbiórkę na pożyczkę wojskową.

Ryc. 10. Awers i rewers węgierskich znaczków z reklamami.

Nadruki reklamowe na odwrocie znaczków pocztowych zdarzają się obecnie rzadko. Autorowi znane są znaczki Sierra Leone z 1965 r. (z przedrukami z 1968 r.) propagujące ogumienie firmy Pirelli i salon Mercedes-Benz w Freetown, stolicy Sierra Leone. Znaczki wydano w formie samoprzylepnych nalepek z reklamami na odwrocie (część ta ulegała oderwaniu podczas użycia znaczka do opłacenia korespondencji).

Ryc. 11. Znaczki Sierra Leone w latach 1964-1971 wydawano w fantazyjnych kształtach jako nalepki samoprzylepne (z serii Mi 427-30).

Zajrzyj na stronę:

Warto!